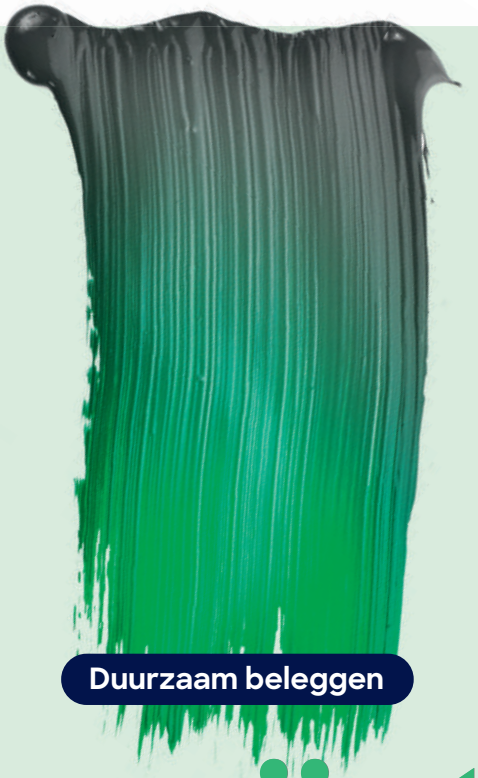

Duurzaam beleggen

Van grijs tot donkergroen

Hoe weet je of een beleggingsfonds een positieve impact heeft op mens en milieu? En gaat duurzaam beleggen ten koste van het rendement?

In mei vroeg actrice Carice van Houten Rabobank te stoppen met het financieren van fossiele bedrijven en intensieve veehouderijen. Zij heeft haar stem laten horen op de jaarlijkse certificaathoudersvergadering van deze grootbank. Wie aandeelhouder is, kan gebruikmaken van zijn of haar stemrecht en het bedrijf vragen om te vergroenen. Je hoeft daarvoor niet veel geld in een bedrijf te investeren. Het bezit van één aandeel (of één certificaat in het geval van Rabobank) is genoeg.
Wie niet van plan is om naar een aandeelhoudersvergadering te gaan en toch de wereld een beetje beter wil maken, kan investeren in bedrijven met een goed duurzaamheidsbeleid. Daarmee kun je een positieve invloed uitoefenen op het klimaat of op de arbeidsomstandigheden van werknemers. Je kunt je verdiepen in het beleid van bedrijven of kiezen voor een beleggingsfonds.

Greenwashing

Maar hoe weet je of een beleggingsfonds echt duurzaam investeert? Veel beleggers gaan hiervoor af op de fondsnaam, maar die zegt weinig. Fondshuizen geven hun beleggingsfondsen vaak namen waarin 'sustainable' of 'duurzaam' is verwerkt, maar die dekken niet altijd de lading. Ook zijn er indextrackers waar 'ESG-screened' achter staat. ESG staat voor Environment, Social en Governance (milieu, mens en maatschappij en behoorlijk bestuur). Zo'n tracker kiest vaak de meest duurzame bedrijven uit een sector, maar sluit geen hele sectoren uit. Deze ESG-trackers kunnen dus nog steeds beleggen in ▶

Rendement

Het rendement van een groene belegging hoeft niet lager te zijn dan die van een niet-duurzaam fonds, zie de Beleggingswijzer op pagina 45. Het aantal artikel 9-fondsen is nog beperkt. Doordat de politieke druk om duurzaam te investeren toeneemt, groeit de vraag naar donkergroene fondsen. Dit kan een positieve invloed hebben op de koersen van die fondsen. Ook zal er meer aanbod komen. Doordat bedrijven in de toekomst zelf inzicht moeten geven over hun duurzaamheidsbeleid, zal de selectie van duurzame beleggingen makkelijker en goedkoper worden. Ook dat verhoogt het rendement. Maar de grootste winst van duurzaam beleggen is natuurlijk het positieve effect op onze planeet.

niet-duurzame sectoren, zoals olie- en gasbedrijven of de auto-industrie.
Om consumenten te helpen écht groene beleggingsfondsen te herkennen en *greenwashing* – een groen sausje om duurzaam te lijken – tegen te gaan, heeft de Europese Commissie een Europese verordening in het leven geroepen: SFDR (Sustainable Financial Disclosure Regulation). Die bestaat uit een pakket regels voor informatie over duurzaamheid in de financiële sector.

Kleur bekennen

De verordening verdeelt beleggingsfondsen over drie categorieën ('artikelen'), die variëren van niet-duurzaam tot impactvol. Een fonds kan vallen onder artikel 6 (grijs), artikel 8 (lichtgroen) of artikel 9 (donkergroen). Er bestaan geen artikel 7-fondsen.
Grijze fondsen die onder artikel 6 vallen, houden geen rekening met duurzaamheidsdoelstellingen. Ze kunnen beleggen in allerlei bedrijven of sectoren, dus ook in bijvoorbeeld de luchtvaart- of wapenindustrie. Denk hierbij aan fondsen die een index volgen, zoals de MSCI-index.
De lichtgroene artikel 8-fondsen houden een klein beetje rekening met duurzaamheidsfactoren. Ze sluiten bepaalde bedrijven of sectoren uit of hanteren een *best in class*-aanpak. Dat laatste betekent het selecteren van een relatief groen bedrijf in een niet-duurzame sector, zoals de fossiele of de auto- of luchtvaartindustrie.

Artikel 9

De duurzaamste, donkergroene fondsen vallen onder artikel 9. De fondsmanagers kijken naar de echte ecologische voetafdruk van een investering en streven naar een positieve impact. Deze fondsen richten zich bijvoorbeeld op sectoren als hernieuwbare energie en waterbeheer. Het kan ook om een sociale doelstelling gaan, zoals investeren in microfinanciering. Alle beleggingsfondsen van de duurzame banken Triodos en ASN Bank vallen onder artikel 9 en ook een aantal fondsen van bijvoorbeeld ABN Amro en Robeco.
Een artikel 9-fonds is niet hetzelfde als een groenfonds. Dat laatste is vrijgesteld van box-3 heffing tot €65.072 per persoon (2023). Daarnaast heb je recht op een heffingskorting van 0,7% over maximaal het vrijgestelde bedrag.
Fondsbeheerders van artikel 9-fondsen kijken bij het selecteren van bedrijven naar de hele productieketen. Hubrien Meijaard van vermogensbeheerder Stan&Wende: 'Het bedrijf Tesla was vroeger de lieveling van de beheerders van duurzame fondsen. Maar Tesla gaat slecht om met haar werknemers en heeft geen eerlijke beloningsstructuur. Eigenaar Elon Musk heeft een buitensporig hoog inkomen in vergelijking met de gewone Tesla-werknemers. Daarom hoort dit aandeel niet thuis in de portefeuille van een artikel 9-fonds. De hele keten moet kloppen.'

Verwacht weinig van acht

Veel fondsen die onder het lichtgroene artikel 8 vallen, stellen volgens Meijaard weinig voor wat duurzaamheid betreft. Het enige wat die fondsen vaak doen, is een aantal bedrijven uitsluiten die niet voldoen aan ESG-criteria. 'De ergste bagger is eruit,' zegt Meijaard, 'maar je belegt niet echt duurzaam als je zo'n fonds koopt. En je maakt al helemaal geen positieve impact met je investering.'

De duurzaamste, donkergroene fondsen vallen onder artikel 9

Hoe duurzaam hun beleggingsfonds is, mogen fondsmanagers zelf inschatten. Voor een indeling in artikel 6 hoeven ze niets te doen, maar voor artikel 9 moeten ze veel informatie opnemen in de prospectus. Een toezichthouder kan ingrijpen als die vindt dat de classificatie niet klopt. Dit kan de Nederlandse toezichthouder Autoriteit Financiële Markten (AFM) zijn. 'Voor artikel 8-fondsen zijn de rapportage-

regels zo licht als een veertje', zegt San Lie, directeur van ASN Impact Investors. Wat hem betreft mag artikel 8 zelfs helemaal verdwijnen. 'Er zit zo veel duurzaamheidsvariatie in die lichtgroene fondsen, dat het eigenlijk niets zegt. Er zijn fondsbeheerders die zichzelf een 8+ geven, om te laten zien dat ze bijna voldoen aan de eisen voor een donkergroen fonds. Maar officieel bestaat 8+ niet. Het zou nóg beter zijn om van grijze beleggingsfondsen te eisen dat ze rapporteren over de negatieve gevolgen van hun investeringen. Het is raar dat alleen voor donkergroene fondsen zware rapportage-eisen gelden.'

Weinig informatie

Het is voor een fondsmanager die aandelen voor zijn fonds wil kopen niet makkelijk om te beoordelen hoe duurzaam een bedrijf is. Hoe duurzaam is Ahold of Philips bijvoorbeeld? Bedrijven moeten van de Europese Unie gaan rapporteren over hun duurzaamheidsbeleid, maar zo'n rapportage is voor grote bedrijven pas verplicht vanaf boekjaar 2024 en voor middelgrote vanaf 2025. Beleggingsfondsen moeten nu al aantonen dat ze in duurzame bedrijven beleggen. Om die reden onderzoeken fondsmanagers van artikel 9-fondsen zelf zo veel mogelijk hoe groen de bedrijven zijn waarin ze willen investeren. Met als gevolg dat de kosten van donkergroene fondsen relatief hoog zijn.
Fondsmanagers doen niet alleen veel moeite om informatie over duurzaamheid te achterhalen. De spelregels waaraan een artikel 9-fonds moet voldoen, worden ook nog steeds aangescherpt. De SFDR-wetgeving waarin die regels staan, is in het voorjaar van 2021 ingevoerd. De definitie van een duurzame belegging was toen niet altijd helder. Veel fondsbeheerders hebben hun fonds destijds ingedeeld in artikel 9. Duurzame fondsen worden namelijk steeds populairder bij beleggers.

Van donker- naar lichtgroen

In 2022 werd de definitie van 'duurzaam' strenger. Ongeveer een derde van de beleggingsfondsen die zichzelf hadden ingedeeld in artikel 9, krabbelde terug en maakte er artikel 8 van. Ook fondshuis Actiam veranderde een aantal fondsen van donker- naar lichtgroen in december vorig jaar. In diezelfde periode publiceerde het platform voor onderzoeksjournalistiek Follow The Money (FTM) over de uitkomsten van hun onderzoek. Daaruit bleek dat bijna de helft van de donkergroene beleggingsfondsen investeerde in de fossiele industrie of luchtvaart. Actiam zegt hierover: 'De verandering van de Actiam-fondsen van artikel 9 naar 8 staat los van het artikel door Follow The Money. We hebben FTM in november al laten we weten dat we per 1 december 2022 de classificatie zouden aanpassen. Over investeringen in olie en gas hebben we aangegeven dat we alleen beleggen in ondernemingen waarvan we overtuigd zijn dat zij de juiste stappen maken in de energietransitie.'

Kleurbehoud

Wie een donkergroen fonds koopt, kan er dus niet van uitgaan dat dit fonds jarenlang dezelfde kleur houdt. Moeten beleggers jaarlijks in de gaten houden of hun fonds nog steeds onder artikel 9 valt? 'Eigenlijk wel', zegt San Lie, 'maar ik verwacht dat de grootste klap wel is geweest. Mochten de regels nog iets strenger worden, dan kan het in de toekomst nog een keer gebeuren dat een fonds zichzelf moet terugschroeven van donker- naar lichtgroen.' Ook is het mogelijk dat een zelfbenoemd donkergroen fonds teruggefloten wordt door de toezichthouder.
Volgens de wet moet de indeling van een fonds in de prospectus staan. Dat is een lijvig document dat maar weinig mensen lezen. Fondsbeheerders informeren beleggers verder op verschillende plaatsen over het artikel waar hun fonds onder valt. Dus niet alleen in de prospectus, maar soms ook op hun website, in het Essentieel Informatie Document (EID) of in een factsheet. Voor consumenten die duurzaam willen beleggen is het een zoektocht.
De Consumentenbond pleit ervoor dat de duurzaamheidsindeling van alle beleggingsfondsen duidelijk en transparant is. Dit kan door die classificatie bij alle fondsen op dezelfde logische plek te tonen, bijvoorbeeld in het EID.
In onze Beleggingswijzer op pagina 45 staat een overzicht van duurzame aandelen- en mixfondsen die onder artikel 9 vallen.

Aan de slag Kijk voor meer informatie over duurzaam beleggen op **geldgids.nu/aandeslag.**

Beleggingswijzer

Test duurzame aandelen-fondsen Europa en wereldwijd + mixfondsen

Alle fondsen in deze tabel vallen onder artikel 9. De fondsmanagers selecteren voor deze fondsen aandelen die een positieve impact hebben op de samenleving en het milieu. De jaarlijkse kosten zijn daardoor hoger dan die van indexvolgers.

		ISIN-code	Gemiddeld jaarrendement 1 jaar	3 jaar	5 jaar	Jaarlijkse kosten	Geldgidsscore
	Duurzame aandelenfondsen Europa		%	%	%	%	
1	**Carmignac Portfolio** - Grande Europe	LU0992628858	9,6	8,1	7,9	1,7	**100**
2	**ABN Amro Funds** EdenTree Eur. Sust. Eq.	LU1481504949	0,6	13,9	5,3	0,8	**56**
	Moneyview index aandelenfondsen Europa	nvt	7,7	11,5	4,5	nvt	**50**
3	**ABN Amro Funds** Liontrust Eur. Sust.	LU0849850820	-5,4	3,0	3,4	0,9	**44**
4	**Invesco** Pan Eur. Structured Resp. Eq.	LU1701658459	-4,9	6,0	2,2	0,9	**38**
5	**ASN** Duurzaam Small & Midcapfonds	NL0014270217	-6,7	10,8	5,0	1,3	**31**
6	**Schroder** ISF European Innovators	LU0591897862	2,4	8,8	1,2	1,6	**0**
	Duurzame aandelenfondsen wereldwijd						
1	**Actiam** Impact Wereld Aandelenfonds	NL0010579124	-4,8	8,9	7,5	1,4	**100**
2	**ASN** Duurzaam Milieu & Waterfonds	NL0014270233	0,2	13,2	8,4	1,2	**56**
	Moneyview index aandelen Wereldwijd	nvt	-1,6	10,1	6,4	nvt	**50**
3	**Triodos** Global Equities Impact Fund	LU0785617340	-1,0	5,5	5,9	1,0	**50**
4	**Robeco** QI Global Sust. Conservative Eq.	LU1520982197	-3,0	9,0	5,8	0,6	**49**
5	**ASN** Duurzaam Aandelenfonds	NL0014270225	5,0	10,8	7,0	1,3	**47**
6	**Triodos** Pioneer Impact Fund	LU0785618744	3,8	8,8	7,0	0,9	**45**
7	**Goldman Sachs** Global Eq. Impact Opport.	LU0953790101	0,1	4,3	5,2	0,9	**39**
8	**Carmignac** Portfolio - Emergents	LU0992626480	1,2	5,5	4,7	1,7	**37**
9	**Goldman Sachs** Global Sust. Opport. Eq. Fund	NL0009265404	-1,8	4,1	5,2	0,6	**37**
10	**Carmignac** Emergents	FR0010149302	-0,2	4,7	4,0	2,5	**34**
11	**Goldman Sachs** Global Climate & Envir. Eq.	LU0546913780	5,5	9,0	3,5	2,0	**29**
12	**Carmignac** Portfolio - Climate Transition	LU0992629237	1,2	10,8	-1,4	1,6	**0**
	Duurzame mixfondsen						
1	**ASN** Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	NL0014270274	-2,7	-1,2	-0,3	0,9	**nvt**
2	**Triodos** Fair Share Fund (Defensief)	NL0013087968	1,2	3,4	2,5	2,4	**nvt**
3	**ASN** Duurzaam Mixfonds Defensief	NL0014270282	-1,5	0,8	1,0	1,0	**nvt**
4	**Triodos** Multi Impact Fund (Defensief)	NL0011327432	-0,5	0,9	0,4	2,0	**nvt**
5	**ASN** Duurzaam Mixfonds Neutraal	NL0014270290	-0,1	3,7	2,8	1,0	**nvt**
6	**Triodos** Impact Mixed Fund Neutral	LU0785618231	-3,5	-0,1	1,5	1,0	**nvt**
7	**ASN** Duurzaam Mixfonds Offensief	NL0014270308	1,7	7,2	4,9	1,1	**nvt**
8	**ASN** Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	NL0014270316	3,0	9,9	6,5	1,1	**nvt**

nvt = niet van toepassing

Toelichting

- **Peildatum:** 1 juni 2023.
- Er staan alleen beursgenoteerde fondsen in de tabel met meer dan vijf jaar historie en notering in euro's.
- Gesorteerd op de **Geldgidsscore**. Bij de Geldgidsscore is rendement beloond en risico bestraft. Dat is vervolgens afgezet tegen dat van de bijbehorende index. Het is een relatieve score van 0 tot 100. De score 0 wijst vooral op het hogere risico en betekent niet dat het een slecht fonds is. Bij de duurzame mixfondsen is er te weinig aanbod om een Geldgidsscore te berekenen.
- **Rendement:** inclusief herbelegd dividend. Het vijfjaarsrendement hebben we gecorigeerd voor het gelopen risico.
- De **MoneyView Index** (altijd 50 punten) geeft de gemiddelde prestatie weer van een mandje van fondsen in een bepaalde categorie, genoteerd aan de beurs in Amsterdam.

Consumenten bond

Laat je niets wijsmaken

Met de onafhankelijke tips en adviezen uit de Geldgids maak je zelf de juiste financiële keuzes. Probeer nu met korting.

Bekijk de aanbieding

